

7.9.2022

Moritz Scherleitner,
OTT, MSc. (WU),
Assistant Professor, Aalto-yliopisto
Valtiovarainministeriölle

Asia: VN/15915/2022, VM, Luonnos, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta

Lausuntonani lakiehdotuksesta esitän seuraavaa:¹

Ensin kiitän mahdollisuudesta antaa asiasta lausunto. Lyhyen – suoraan luonnoksesta otetun – yhteenvedon jälkeen sallin itselleni lyhyen kommentin ehdotuksen tarpeellisuudesta, VML 31 §:n muutokset mielessä pitäen. Mielenpitoeni asiasta ei ole vahva, mutta olisin toivonut, että reflektoidaan nykäystä huolimalla potentiaalisia vaihtoehtoja tälle ehdotukselle. Jos päädytään siihen, että esityksessä ehdotetulla tavalla halutaan edetä, en näe asialle mitään estettä.

1. Lakiehdotus pähkinänkuoressa

Ehdotus koskee elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:ssä olevaa korkovähennyssäntöä.

Esityksessä ehdotetaan ensin, että vuoden 2022 alusta voimaan tulleiden muutosten lisäksi tasevapautuksen hyödyntämistä rajoitettaisiin myös korkojen määrän perusteella. Lisäedellytykseksi ehdotetaan, että tasevapautusta koskevaa säännöstä ei sovellettaisi lainkaan, mikäli konsernitilinpäätöksen mukaan merkittävän omistusosuuden omistaville tahoille

---

¹ Haluan vielä kiittää Riitta Kärkeä kielentarkastuksesta.

7.9.2022

maksettujen korkojen määrä olisi vähintään 10 prosenttia kaikista konsernin ulkopuolelle maksetuista koroista.²

Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi elinkeinoverolain 18 b §:ään uusi 7 momentti, jossa säädettäisiin edellytykset, joiden nojalla julkisyhteisön tilaamaa pitkän aikavälin julkista infrastruktuurihanketta toteuttava osittain tai kokonaan yksityisomistuksessa oleva yhteisö voisi vähentää muutoin vähennyskelvottomia nettokorkomenojaan. Tällaisen yhteisön konsernin sisäiset nettokorkomenot sekä muut nettokorkomenot etuyhteysomistajille olisivat kuitenkin edelleen korkovähennysrajoitusten piirissä, ja poikkeus koskisi vain nettokorkomenoja kolmansille osapuolille ja julkisyhteisöomistajille tai niiden konserniyrityksille.³

2. Lyhyitä kommentteja

2.1. Pitkän aikavälin julkinen infrastruktuurihanke

Muutosehdotuksesta koskien pitkän aikavälin julkista infrastruktuurihanketta minulla ei ole sanottavaa. Komission valtioneuvoston päätöksen liittyvän hyväksynnän saamisen jälkeen voidaan näin edetä, jos näin halutaan. Olisi johdonmukaista, kuten on ehdotettu, soveltaa muutosta takautuvasti vuodelta 2019 toimitettavasta verotuksesta alkaen.

2.2. Tasevapautusta koskeva ehdotus

Kuten on yleisesti tiedossa, tasevapaus vasta muutettiin. Nyt ehdotetaan uutta muutosta. Uskon, että kaikille tämän lausunnon lukeville lienee selvää, ettei tämä ole optimaalista. Verolain muutokset aiheuttavat veronmaksajille ja verohallinnolle kustannuksia,⁴ jotka tulee mahdollisuuksien mukaan välttää. Ymmärrän, tietenkin, että elävään demokratiaan kuuluu kompromisseja ja asian pikkuhiljaa eteenpäin viemistä. Samalla voi joskus käydä niin, että jotkin asiat vaativat lisäselvityksiä, tai jotkin poistettavat puutteet ilmaantuvat myöhemmin. Lain muutosten liittyvän hyväksynnän saamisen jälkeen, mikä ei ole helppo tehtävä. Minulle tämä harjoitus ei kuulu, mutta haluaisin silti lisätä seuraavan kommentin:

---

² LUONNOS 25.8.2022, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta, s. 15.

³ id.

⁴ Uuteen lakiin pitää tutustua, sen vaikutukset tulee ymmärtää, ja tarvittavat prosessit kehittää. Ks. tästä tarkemmin, esim. J. Mirrlees et al., *Tax by Design* pp. 44 (Inst. Fiscal Studies 2011). Vaikutus on olettavasti selvästi korkeampi, jos kyseessä on muutos, joka laajentaa veropohjaa.

7.9.2022

Esityksen luonnoksessa ei keskustella vaihtoehdoista, paitsi tasevapauden kokonaan poistamisesta, johon ”jatkuvuuden ja oikeusvarmuuden periaatteiden näkökulmasta”⁵ ei haluta ryhtyä. Sen ymmärrän, mutta mitä en ymmärrä on miksi ei pohdita, voiko muutoksen tarkoituksen riittävän hyvin saavuttaa myös olemassa olevan lain, erityisesti siirtohinnoittelusäännösten ja yleislausekkeen, avulla. Esityksen luonnoksessa viitataan pelkästään HE 211/2021 vp lausuntopalautteeseen, jossa tuotiin esiin, että ”*vaikka osakaslainojen korkotasoon on mahdollista puuttua esimerkiksi siirtohinnoitteluvoimaa tai yleistä veronkiertosäännöstä käyttämällä, korkotason osoittaminen perusteettoman korkeaksi on hankalaa*”. Tämä on varmasti totta – mutta muodostuuko siitä ongelma? Loppujen lopuksi perusteettomuus määritetään – ainakin tavallisesti – markkinaehtoperiaatteen avulla.

Ymmärrän, että ennen 31 VML §:n muutosta asiaan puuttuminen oli tiukan oikeuskäytännön linjan perusteella varsin vaikeaa. Sen takia lakia sitten myös muutettiin. Muutosten jälkeen OECD:n siirtohinnoitteluohjeilla on vahva tulkinta-arvo.⁶ BEPS-hankkeen kautta niitä päivitettiin mm. rahoituksen osalta. Tämä verovelvollisille entistä kireämpi oikeustila voisi osoittautua riittäväksi nyt ehdotetun lain tarkoituksen saavuttamiseen, ja sen avulla voisi myös välttää ehdotetun lain jyrkännevaikutuksia (”cliff-effect”). Mainittakoon, että ATAD 6 artiklan perustella myös VML 28 §:n soveltaminen lienee entistä yleisempää.⁷

Tietenkin, voidaan, kuten myös on ehdotettu, määrittää jokin yleinen – ja varsin raaka – raja ja käsitys siitä, mitä lainsäätäjä pitää perusteltuna. Sellaistahan on myös koko korkovähennysääntely. Mutta miten selvää on, että myös lakimuutosten kustannuksen mielessä

---

⁵ LUONNOS 25.8.2022, Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi elinkeinotulon verottamisesta annetun lain 18 b §:n muuttamisesta, s. 18.

⁶ Ks. esim. Helminen, Marjaana (2022). Etuyhteysosapuolten välisten liiketoimien sivuuttamista ja korvaamista - VML 31 §:n ja VML 28 §:n välisiä rajanvetokysymyksiä. In T. Viherkenttä, K. Pankakoski, M. Scherleitner, M. Hokkanen, & H. Niskakangas (Eds.), *Veron kiertäminen tutkimuskohteena - 50 vuotta Kari S. Tikan väitöskirjasta* (pp. 35-51). (Kauppa + Talous; No. 1/ 2202). Aalto-yliopisto; ks. asiasta myös Pankakoski, Katriina 2021. Siirtohinnoitteluvoimaa koskeva sääntely: Lainsäädäntömuutoksen tosiasiallinen vaikutus oikeustilaan, Edilex 2021/53.

⁷ Ks. tästä, esim. Scherleitner, M., & Mäki, N. (2022). Itävallan ”Innentheorie” ja kansainvälisten yleislausekkeiden tulkintaa (referee). In *Veron kiertäminen tutkimuskohteena - 50 vuotta Kari S. Tikan väitöskirjasta* (pp. 203-213). (Aalto-yliopiston julkaisusarja KAUPPA + TALOUS). AALTO-YLIOPISTO. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-64-0842-2>; Kaunisto, Siru, Yleinen veronkiertosäännös ja paradigman muutokset, In *Veron kiertäminen tutkimuskohteena - 50 vuotta Kari S. Tikan väitöskirjasta* (pp. 76-88). (Aalto-yliopiston julkaisusarja KAUPPA + TALOUS). AALTO-YLIOPISTO. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-64-0842-2>.

7.9.2022

pitäen, että esityksessä ehdotettu on paras vaihtoehto. Huomataanko riittävästi, että yllä oleva lausuntopalaute perustunee vanhassa oikeustilassa tehtyihin kokemuksiin? Onko nykyoikeustilassa korkotason osoittaminen perusteettoman korkeaksi edelleen niin vaikeaa, että asia tulee säännellä erikseen? Korostan, etten tiedä vastausta. Saattaahan se olla. Mutta ehkä tätä voisi pohtia vielä vähän avoimemmin.

Apulaisprofessori, Moritz Scherleitner, OTT, MSc. (WU)

Espoo, 7.9.2022